

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Saksb.: Ole Christian Skogstad
Magne Haukås
e-post: fmnoosk@fylkesmannen.no
Tlf:
Vår ref: 2010/4224
Deres ref: 201206302
Vår dato: 03.10.2014
Deres dato: 04.09.2014
Arkivkode: 561

Uttalelse til søknad om konsesjon for bygging av Holtan kraftverk - Fauske

Fylkesmannen i Nordland viser til oversendelse datert 04.09.14 vedlagt søknad fra Holtan Kraft AS om konsesjon for bygging av Holtan kraftverk i Fauske kommune.

Kraftverket er planlagt etabler ved å utnytte et fall på 295 meter i Korsåga mellom inntaket på kote 345 og kraftstasjon på kote 50. Det skal bygges et coandainntak, og inntaksdemningen vil bli ca. tre meter lang og ca. to meter høy. Fra inntaket vil vannet bli ført ned til kraftstasjonen gjennom et 1250 meter langt rør som skal graves ned. Middelvannføringen i vassdraget er 215 l/s. Maksimal slukeevne for kraftverket vil bli 400 l/s. Maksimal effekt ut på nettet er 0,95 MW. Kraftverket vil ha en årlig produksjon på 3,53 GWh. Tiltaket vil medføre redusert vannføring på en ca. 1300 m lang strekning av elva. Det er planlagt slipp av helårig minstevannføring på 12 l/s.

Frem til inntaket skal det bygges en ca. 830 m lang veg fra eksisterende skogsbilveg. I tillegg er det behov for ca. 10 meter ny permanent veg fra eksisterende skogsbilveg og frem til planlagt kraftstasjonsplassering. Fra kraftstasjonen er det planlagt å legge ca. 100 m 22 kV jordkabel frem til eksisterende linjenett.

Fylkesmannens vurdering

Naturverdier

Det aktuelle influensområdet består i følge NGUs berggrunnskart hovedsakelig av glimmerskifer og glimmergneis. Både oppstrøms inntaket og fra kraftstasjonen og nedstrøms finnes det mer kalkholdig grunn. Kraftstasjonsområdet består av kalkspatmarmor. Nedre del har et tynt dekke av hav- og fjordavsetning og strandavsetninger over berggrunnen.

Representative deler av elveløpet mellom kote 45 og 380 ble befart av Ecofact i september 2009. Ikke alle deler av elva var tilgjengelige. Ecofact avdekket en viktig bekkekløft (B-verdi) i Korsåga, jfr. rapport 181- 2012. Det ble ikke registrert prioriterte, truede eller nær truede arter i influensområdet.

Naturtypen «Bekkekløft og bergvegg» er avdekket i nedre halvdel av den berørte elvestrekningen. Den regionalt sjeldne rundgittermose (*Cinclidium subrotundum*) ble registrert i her. Rundgittermose er fra tidligere kun kjent fra to registreringer i Nordland

Forekomstene er kun angitt på kommunenivå, nærmere bestemt Rana og Fauske kommuner. Også i de øvrige nordlige fylkene forekommer arten spredt.

Bekkekløften har godt utviklet forekomst av mose- og lavflora, men med et lite potensiale for rødlistede arter innen lav og moser. Gråkantet oransjelav (*Caloplaca cerina*) ble funnet her. Dette er en art som først og fremst vokser på osp (rikbarkstrær), men som kan finnes på moser på baserikt berg.

Det er et lite potensiale for at kløfta kan ha interessante arter av moser, herunder rødlistede arter. Ecofact vurderer at Korsåga i enkelte partier produserer nok luftfuktighet i bekkekløfta til at det dannes en epifyttisk lavflora som er knyttet til luftfuktigheten. Totalt sett vurderes lavdiversiteten å være liten.

Etter naturmangfoldloven § 10 skal tiltakets samlede virkninger på naturmangfoldet vurderes ut fra den samlede belastningen disse er eller vil bli utsatt for. Alle inngrep som endrer fuktighets- og lysforholdene i forekomstene av naturtypen er en trussel for mangfoldet. Intakte kløfter på kalkgrunn nedenfor skoggrensen med en elv som skaper stabil og høy luftfuktighet er sjeldent forekommende. Bekkekløften i Kosåga utgjør en av i alt tre kjente forekomster av naturtypen i Fauske kommune. Valffarjohka danner en viktig bekkekløft (B-område), mens kløfta i Gálmmejáhká er av lokal verdi (C-område). Reduksjon i vannføringen vil medføre reduksjon av fuktsonene i bekkekløften, og fraføringen av vann vil i betydelig grad forlenge varigheten av tørke i denne naturtypen. Dette vil igjen kunne medføre endringer i vegetasjonstypen og artssammensetningen i kløfta.

Området er pr. i dag betydelig påvirket av mennesker. Det går en skogbilvei på vestsiden av Korsåga. Området bærer preg av at det er tatt ut skog og skogen er noe beitepåvirket. Korsåga er regulert med en inntaksdam til drikkevann i midtre del av influensområdet (ca. kote 120). Det er dannet et inntaksmagasin ovenfor, men det er ikke drift i vannverket. Nedre del av bekkekløftutformingen hadde trolig vesentlig bedre miljøbetingelser før etableringen av inntaksmagasinet.

Reduksjon av vannføringen vil sannsynligvis i stor grad ødelegge naturtypeforekomsten, noe som igjen vil ha store konsekvenser for utbredelsen og tilstanden av naturtypen både på kommunalt og regional nivå. Utbygging som omsøkt vil kunne vanskeliggjøre oppnåelse av forvaltningsmålet i naturmangfoldloven § 4 på lokalt nivå.

På bakgrunn av det forannevnte vurderer Fylkesmannen, i likhet med Ecofact, de negative konsekvenser for naturmangfoldet som middels. Til tross for eksisterende påvirkning av vassdraget, vurderes naturmangfoldet å være av såpass stor verdi at Fylkesmannen er kritisk til konsesjon for omsøkte utbygging.

Landskap

Området innehar ingen særskilt landskapsverdier og landskapet må ansees som typisk for området. Redusert vannføring vil i den øvre delen være forholdsvis godt synlig fra andre siden av Fauskeidet. Utover dette synes de visuelle virkningene å være forholdsvis beskjedne.

Friluftsliv

Fylkesmannen er ikke kjent med at området rundt Korsåga er spesielt viktig for friluftsliv.

Reindrift

Det omsøkte vannkraftverket er lokalisert i Duokta reinbeitedistrikt som strekker seg over store deler av Bodø, Fauske og Sørfold kommune. Til sammen har distriktet et beiteareal på 2062 km². Distriktet har tre siidaandeler, og øvre reintall i vårflokk er satt til 900.

Tiltaksområdet brukes primært til høst/vinter- og vinterbeiter. Reindriftslovens § 19 fastslår at reindrifta har beiterett i fjellet og annen utmarksstrekning, og beiteretten gjelder hele året. Det er også flyttleier og oppsamlingsplasser i området. Flyttleier har et spesielt vern etter lov om reindrift § 22, og er ikke lov å stenge.

Duokta reinbeitedistrikt er fra før sterkt berørt av moderne menneskelige inngrep. Særlig i den delen av distriktet som ligger i Sørfold kommune (nord og øst for Holtan minikraftverk) er det flere vannkraftverk, hvor Siso utgjør den største utbyggingen.

Bit-for-bit utbygging er en generell utfordring for reindrifta, og den samlede inngrepsbelastningen over tid begrenser reindrifas bærekraft. Vannkraftutbygginger, kraftlinjer, veger, jernbane, mineralutvinning, hyttefelt og andre typer inngrep har redusert beitearealene og har medført driftsmessige utfordringer. Hver for seg beslaglegger nye inngrep beiteareal og gir negative konsekvenser for reindrift lokalt. Samlet sett fører flere inngrep til at reinbeitedistriktet stykkes opp slik at det blir færre sammenhengende arealer uten forstyrrelser og inngrep. Moderne inngrep i naturen har over tid ført til at tradisjonell reindrift er vanskeliggjort.

Reinens naturlige beite- og trekkmonster endrer seg også dersom det er mye aktivitet og utbygging i ett område. Det betyr igjen at andre områder brukes mer intensivt og må beites hardere. Anleggsdrift fører til at dyrene unnviker områdene, og dette er noe som kan prege dyrene i lang tid også etter at anleggsdriften er avsluttet.

Det er allerede eksisterende inngrep i området, og de nye planlagte inngrepene begrenser seg til en forholdsvis liten vanndemning og en nedgravd rørtrasé. Rørtraséen planlegges også brukt som adkomstvei til inntak. Rørtrasé og adkomstvei planlegges på sørsiden av Korsåga, og vil dermed ikke berøre flyttleia som er på nordsiden av elva.

Fylkesmannen vurderer at Holtan minikraftverk ikke i vesentlig grad medvirker til den samlede belastningen for reinbeitedistriktet. Dersom det gis konsesjon til tiltaket, ber Fylkesmannen om at anleggsperiode avklares med reinbeitedistriktet, slik at eventuelle negative konsekvenser for reindrifta unngås.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Ole Christian Skogstad
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Fauske kommune
Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland
Miljødirektoratet
Naturvernforbundet i Salten
Nordland fylkeskommune
Duokta reinbeitedistrikt